

VARIA

Gaarne brengen wij onderstaanden brief onder de aandacht van belangstellenden.

München O.27, Laplacestrasse 24.

Datum des Poststempels

Sehr geehrter Herr!

Es ist der Wunsch meines am 11. Juli 1925 verstorbenen Mannes Geheimrat Professor Dr. Rudolf Martin, dass ich als seine langjährige Mitarbeiterin die zweite Auflage seines *Lehrbuches der Anthropologie* (Fischer, Jena) unter gütiger Mithilfe namhafter Fachgelehrten herausgeben soll.

Ich bitte Sie daher höflich, Ihre Arbeiten auf dem Gebiete der physischen Anthropologie, Primatenlehre, Vererbungswissenschaften, wie überhaupt aller einschlägigen Gebiete zur Berücksichtigung im Lehrbuch, wie bisher an meinen Mann, von jetzt ab an meine Adresse einsenden oder wenigstens zur Bearbeitung leihweise zur Verfügung stellen zu wollen.

Mit vorzüglicher Hochachtung,

Dr. STEPHANIE MARTIN—OPPENHEIM.

Het vraagstuk der belastingontduiking.

Herhaaldelijk kan men in het maatschappelijk leven tegenstellingen opmerken tusschen de plichten door de gemeenschap opgelegd en de belangen van het individu, tegenstellingen, die meermalen leiden tot conflicten tusschen individueele overtuiging en publieke moraal. Hiertoe behoort de zeer algemeen voorkomende belastingontduiking. Deze is, sociologisch gesproken, een zoo opmerkelijk verschijnsel, dat we gaarne de volgende vragen aan onze lezers t^{er} beantwoording zouden voorleggen:

Hoe is het te verklaren, dat zoo talloze menschen en daaronder zeer velen, die overigens eerlijk mogen heeten, er geen bezwaar in zien om den fiscus verkeerd in te lichten door het verstrekken van onjuiste opgaven omtrent hun inkomen?

Welke motieven leiden daartoe?

Hoe meent ge, dat men zich daarbij tegenover zich zelven verontschuldigt?

De redactie meent, dat de antwoorden van haar lezers een ruimer kijk op het vraagstuk kunnen geven dan anders mogelijk zou zijn en stelt zich dan ook voor na ontvangst daarvan op het probleem terug te komen. Zij noodigt U daarom uit Uw medewerking te verleenen door het inzenden van een antwoord, dat uiterlijk 1 Mei a.s. wordt ingewacht bij den redacteur-secretaris Dr. H. N. ter Veen, Weesperzijde 109, Amsterdam.

Aflevering III, 2, 1925 van het Tijdschrift „Anthropologie”, uitgegeven door het Anthropologisch Instituut der Universiteit van Praag, is opgedragen aan Prof. Dr. Lubor Niederle, ter gelegenheid van zijn 60sten verjaardag.

In 1891 werd Niederle belast met het onderricht in de anthropologie en praehistorie; in 1898 werd hij buitengewoon hoogleeraar, in 1904 ordinarius te Praag in de praehistorische archaeologie en de ethnographie van het Slavische volk.

Niederle. heeft een aantal belangrijke studies gepubliceerd op physisch-anthropologisch gebied, waaronder vooral moeten genoemd worden zijn publicaties betreffende het anthropologische type der oude Slaven, over Tsjechische schedels van het grafveld van Zamberk, over Slowaaksche schedels, over schedels van het Merovingische kerkhof van Podhaba.

Later heeft hij zich echter meer bezig gehouden met praehistorische onderzoekingen en met de ethnographie van Slavië, terwijl aan Prof. Matiegka werd opgedragen het onderwijs in de eigenlijke physische anthropologie.

Het belangrijkste werk van Niederle is zijn „Slovanské Starozitnoski” (Slavische Oudheden).

Een fraai en welgelikend portret van den onderzoeker siert deze aflevering.

In 1920 heeft de Zwitser Julius Klaus een som van één miljoen Zwitsersche franken nagelaten, bestemd voor de bevordering van erfelijkheidsonderzoek bij den mensch en voor eugenetiek.

Deze stichting, onder voorzitterschap van Prof. O. Schlaginhaufen, Directeur van het Anthropologisch Instituut te Zürich, draagt den naam van „Julius Klaus-Stiftung für Vererbungsforschung, Sozialanthropologie und Rassenhygiene”. Zij is gevestigd te Zürich en steunt wetenschappelijke onderzoekingen, welke voor dit doel in aanmerking komen — zoowel op botanisch, zoölogisch-genetisch als op klinisch gebied, voorzoover het de studie van erfelijke ziekten betreft. De stichting heeft een eigen bibliotheek en publiceert de op haar kosten verrichte onderzoekingen. Weldra zal ook een tijdschrift: het „Archiv der Julius Klaus-stiftung” verschijnen. Behalve dat men wetenschappelijke onderzoekingen aanmoedigt, worden vlugschriften uitgegeven ter verspreiding van eugenetische denkbeelden. Ook het kroponderzoek in Zwitserland wordt door de stichting gesteund. De jaarverslagen van 1921—1924 geven een denkbeeld van het ruime gebied, dat met behulp van de jaarlijksche gelden van dit fonds (tot een bedrag van 60,000 francs) bestreken wordt. Wie is de Nederlander, die bij ons te lande dit voorbeeld volgt?

Bij J. F. Lehmann te München verscheen een nieuw, driemaandelijksch, geïllustreerd tijdschrift, onder leiding van den Hamburgschen anthropoloog Walter Scheidt, getiteld „Volk und Rasse”. Dit tijdschrift beoogt met name het Deutsche volk naar zijn erfelijken aanleg te onderzoeken en vast te stellen, hoe deze aanleg tot uiting komt in de prestaties van het Deutsche volk op het gebied van cultuur, kunst en literatuur. Aan dit tijdschrift is eene litteraire afdeling toegevoegd, onder leiding van Börries, Frh. von Münchhausen, welke de lezers op de hoogte zal stellen van de Deutsche literatuur en kunst.

Reeds hebben verscheidene geleerden hunne medewerking aan dit tijdschrift toegezegd. De eerste aflevering bevat de volgende hoofdartikelen:

Walter Scheidt: Volk und Rasse.

Otto Lehmann-Altona: Die Bevölkerung Nordfrieslands.

Wolfgang La Baume: Die Wikinger in Ostdeutschland.

Wilhelm Pessler: Grundbegriffe volkstumskundlicher Landkarten.

Verder bevat deze rijk geïllustreerde aflevering kleinere mededeelingen en boekbesprekingen, alsook het litteraire deel. De prijs bedraagt 8 Mark; afzonderlijke nummers zijn voor 2 Mark verkrijgbaar.

De inschrijvers op dit tijdschrift zijn als zoodanig tevens lid van den „Werkbund für deutsche Rassen- und Volkstumsforschung”, welke aan ieder, die dat wenscht, de gelegenheid verstrekt, persoonlijk mede te werken aan het cultuur- en rassenonderzoek van het Deutsche volk.

De Uitgevers van het tijdschrift „Volk und Rasse” hebben een prijsvraag uitgeschreven, waarin wordt verzocht een overzicht te geven van de middeleeuwsche vestigingen van vreemde kolonisten in Noord-West-Duitschland. De prijs bedraagt 300 Mark. De bekroonde studie zal worden gepubliceerd in genoemd tijdschrift, waarvoor de schrijver 120 Mark per vel ontvangt.

Nadere inlichtingen omtrent deze prijsvraag vindt men in de eerste aflevering van genoemd tijdschrift, pag. 45 en 46.

In aansluiting aan de in de vorige aflevering van M. en M. opgenomen bevolkings-curve van Hamburg, vermelden wij, hetgeen Dr. Strunden in het Deutsche „Reichsarbeitsblatt” van 24 Nov. over de geboortecijfers van geheel Duitschland mededeelt (opgenomen in het tijdschrift Ned. Werkloosheidsraad). — In de jaren 1915 tot en met 1919 werden 3.300.000 kinderen minder geboren dan verwacht kon worden. De gevolgen zullen zich in de periode 1929—1933 reeds sterk doen gevoelen. Dan zullen nl. respectievelijk 80.000, 500.000, 570.000, 640.000 en 590.000 arbeidskrachten minder op de arbeidsmarkt verschijnen, een totale vermindering alzoo van 2.000.000, welke zich voor de volwassen arbeiders eerst in 1937 volledig zal doen gelden.

Op een ander terrein is de oorlogsinvloed duidelijk kenbaar in de statistiek van het aantal *echtscheidingen* (op 100.000 inwoners) :

	1913	1921	1922
Duitschland	26.6	62.9	59.6
Frankrijk	37.3	82.8	70.4
Zweden	13.7	21.3	24.4
Denemarken	28.3	42.3	39.4
België	15.8	49.0	49.3
Zwitserland	41.8	51.2	54.4
Japan	112.2	—	135.4
Ver. Staten	112.5	94.0	92.0

De Joden te Amsterdam.

Nadat ik mijn artikel in het vorige nummer over de Joden te Amsterdam had geschreven, werd mijn aandacht gevestigd op een belangwekkend artikel, dat Dr. B. H. Stephan in het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* van 1904 (2e deel, blz. 1631 vlg.) had gewijd aan „*Sterfte en ziekten bij Joden en niet-Joden*” en waarin hij niet uitsluitend gegevens over de Amsterdammers had verzameld, maar daarnaast ook tal van andere had opgenomen.

Het is merkwaardig, dat hij toen reeds tot nagenoeg dezelfde conclusies kwam als ik in mijn artikel, maar in het bijzonder wil ik nog wijzen op het slot van zijn artikel, dat als volgt luidt :

„De statistiek wijst op een bijzonder sterk lijden aan degeneratieve aandoeningen en zenuwziekten van allerlei vorm bij de Israëlieten, vergeleken bij hun andere landgenooten, die in dezelfde levensomstandigheden verkeerden. Het is echter geenszins uitgesloten, dat wij hier getuigen zijn van een immunisatie-proces, waardoor de voor psychosen meer vatbare individuen getroffen worden en hetzij onmiddellijk, hetzij na eenige geslachten, te gronde gaan.

„Het gevolg hiervan zou dus wezen, dat in het ras behouden bleven de individuen, wier zenuwgestel zoo krachtig is, dat het aan den tegenwoordigen invloed der samenleving, zoo prikkelend voor zwakke zenuwgestellen, weerstand kan bieden. Na eenige generaties zal het Joodsche ras dan gezuiverd zijn van de individuen met zwakke zenuwen en door dit zuiveringsproces beter weerstand kunnen bieden aan de zenuwprikkelende werking, die stoom en electriciteit in ons dagelijksch leven gebracht hebben”.

Zoover is het, ook blijkens de cijfers, die ik gaf, nog niet, maar het leek mij van belang de aandacht op deze gunstige toekomstverwachting te vestigen.